

**ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)**

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

**РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта**

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр» (далі – проєкт Закону), а також документи, що надані до нього листами Державної служби геології та надр України від 04.03.2024 № 999/03-1/2-24 та від 08.03.2024 № 1077/03-1/2-24.

За результатами проведеного аналізу проєкту Закону та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проєктом Закону пропонується внести зміни до деяких законодавчих актів щодо удосконалення законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Проєктом Закону передбачається, зокрема, внесення змін до статті 57 Кодексу України про надра та статті 26 Закону України «Про нафту і газ» в частині врегулювання питання щодо розширення переліку підстав для зупинення дії спеціального дозволу на користування надрами, включення плати (збору) за компенсацію вартості первинної та вторинної геологічної інформації до складу спеціального фонду державного бюджету.

Відповідно до підпункту 258.1.1 пункту 258.1 статті 258 Податкового кодексу України на платника рентної плати покладається відповідальність за правильність обчислення, повноту і своєчасність її внесення до бюджету, а також за своєчасність подання контролюючим органам відповідних податкових декларацій згідно із нормами цього Кодексу та інших законодавчих актів.

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 105 від 08.04.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000088690000BAEF0100

Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

Зазначаємо, що абзацом 3 підпункту 258.2.2 пункту 258.2 статті 258 Податкового кодексу України визначено, *«за фактами, які відбуваються протягом шести місяців, щодо невнесення, несвоєчасного внесення платником рентної плати сум податкових зобов'язань або невиконання платником податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, порушує перед відповідним центральним органом виконавчої влади питання зупинення дії відповідного спеціального дозволу»*.

Тобто, підставою для ініціювання з боку Державної податкової служби України питання щодо зупинення користування надрами є невиконання надрокористувачем протягом шести місяців податкових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин. Разом з тим, платник податків (рентної плати) не може бути позбавленим права на оскарження рішення, яким йому податковим органом були донараховані податкові зобов'язання.

Водночас, сплата податкового боргу (в тому числі штрафних санкцій за прострочення зі сплатою) позбавляє платника від будь-яких санкцій, а податкове зобов'язання взагалі може бути скасоване за скаргою (позовом) платника як незаконно або помилково нараховане.

Згідно з цього випливає, що за повідомленням податкового органу, Державна служба геології та надр України може прийняти рішення про зупинку дії спеціального дозволу на користування надрами в день оформлення податковою акту перевірки платника податків.

Разом з цим, зміни, які пропонуються затвердити у проєкті Закону не тільки порушують норми Податкового кодексу України, але й обмежують права на захист, гарантовані надрокористувачам відповідно до положень Податкового кодексу України.

Відповідно до статті 57 Кодексу України про надра та статті 26 Закону України «Про нафту і газ» вже передбачено можливість тимчасового зупинення спецдозволу у випадку невиконання користувачем нафтогазоносних надр у встановлений строк приписів щодо усунення порушення вимог законодавства, відповідної угоди про умови користування надрами та передбаченої нею програми робіт, виданих за результатами проведення заходів державного геологічного контролю центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр або у разі недопущення посадових осіб такого органу до здійснення заходів державного геологічного контролю, за умови дотримання ними встановленого порядку здійснення державного нагляду (контролю).

Разом з цим повідомляємо, що тимчасова заборона (зупинення) права користування надрами здійснюється шляхом зупинення дії спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами виключно судом за

позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр.

Відповідно до цього, запропоновані зміни до проекту Закону щодо тимчасової заборони (зупинення) прав користування нафтогазоносними надрами через несплату рентних платежів вже передбачені положеннями Податкового кодексу України, Кодексом України про надра, Законом України «Про нафту і газ».

Також змінами до статті 39 Кодексу України про надра проектом Закону пропонується спрямувати надходження від компенсації витрат держави на проведення геологорозвідувальних робіт та від сплати за отримання первинної геологічної інформації до спеціального фонду Державного бюджету України для забезпечення функціонування та організації діяльності центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр. Повідомляємо, що Кодексом України про надра та Бюджетним кодексом України не передбачено створення в Державному бюджеті України спеціального фонду для забезпечення функціонування та організації діяльності Державної служби геології та надр України.

При опрацюванні проекту Закону ДРС встановила, що розробником під час його підготовки не дотримано вимог статей 4 та 8 Закону.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проекту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проекту наказу містить формальний опис запропонованого ним регулювання, не є інформативним та не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі можливі альтернативні способи

вирішення існуючої проблеми та оцінити вигоди і витрати держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування кожного з них.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблицях «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» та «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» встановлено, що розробником не проаналізовано витрати за альтернативою 1 та 2, а формально вказав, що витрати будуть відсутні, що не дозволяє порівняти вигоди та витрати внаслідок впровадження запропонованого регулювання.

Також не відображені економічні розрахунки щодо забезпечення функціонування Єдиної державної електронної геоінформаційної системи користування надрами та її складових, а саме яку суму коштів буде витратити держава для підтримування функціонування системи у належному стані.

У таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян», розробник не відобразив вигоди та витрати в Альтернативах 1 та 2, що ускладнює можливість визначити, як нове регулювання впливатиме на громадян. Потрібно також обґрунтувати вплив на сферу інтересів громадян з дією нинішнього акта та прийняттям нового регуляторного акта, замість формального опису того, що громадяни не є групою, на яку впливатиме регуляторний акт.

Крім того, в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» відображено, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 2852 одиниць (великі, середні, малі та мікро), при цьому, джерело інформації цих статистичних даних в АРВ відображено, що ознайомленням з новими вимогами регулювання складає всього - 0,5 годин, що є маловірогідною інформацією для суб'єкта господарювання щодо ознайомленням з новими нормами регулювання. Також не відображені витрати для суб'єктів господарювання щодо отримання спеціальних дозволів на користування надрами.

У зв'язку з цим, необхідно здійснити нові відповідні фінансово-економічні розрахунки Витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта згідно з Додатком 2, Бюджетні витрати на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємства згідно з Додатком 3 та Тест малого підприємства (М-Тест) згідно з Додатком 4.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного фінансово-економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не

проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту Закону та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, ефективності та збалансованості, визначених вимогами статті 4 Закону та статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення законодавства у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР